

A magyar izr. országos tanító-egylet

# ÉRTESÍTŐJE.

Megjelen havonként egyszer.

Szerkesztői bizottság:

Fischer Simon, Führer Ignác, Léderer Ábrahám, Stern Mór és Tencer Pál.

Felelős szerkesztő: **SELIGMAN ELEÁZÁR.**

Az előfizetési pénzek és tagsági díjak  
**Schwarz Mór**  
egyleti pénztárnokhoz  
(a káczfa-utca 39/c. szám) küldendők.  
Szerkesztői iroda: Sip-utca 11. sz.

Kiadja  
**A magy. izr. orsz. tanító-egylet.**  
Előfizetési ár:  
Nem tagok számára egész évre 1 frt.  
Az egylet tagjainak díjmentesen jár.

## A MAGYAR IZR. ORSZÁGOS TANITÓ-EGYLET

központi választmányának

*1877. évi szeptember hó 25-én és 26-án*

**BUDAPESTEN TARTOTT KÖZGYÜLÉSÉN FELOLVASOTT**

**jelentése.**

Tisztelt közgyűlés!

Szeretett pályatársak!

Örömmel tapasztaljuk, hogy felhívásunknak engedve, az ország minden vidékéről ily szép számmal egybegyültek, Örömünkre szolgál ezen tény már azért is, mivel azt a magasztos hivatás és az önfentartás érdekének helyes felfogása, az erkölcsi önemelés utáni törekvés, szóval — a magy. zsidó tanítói karban felébredt önérték örvendetes jelének tekintjük.

Feltűnhetett talán némelyek előtt azon körülmény, hogy a jelen közgyűlésben való részvételre nem csupán egyletünk tagjait, hanem a hazai összes izr. tanítóit hívtuk fel. Voltak azonban a közp. választmány — a miről a tanácskozás folyamában meg fognak győződni, — fontos okai, melyek ezuttal a szokástól való eltérésre birták. Ezen okokat pedig kiki eléggé nyomatékosaknak találandja, ha röviden azzal jelezzük, miszerint a zsidó felekezeti iskola és a magy. izr. tanítói kar legszentebb érdekében rejlenek.

A választmány tevékenységéről szóló jelentést felvéve, mindenekelőtt a legutóbbi közgyűlés határozatainak foganatosításáról kell szólnunk.

A választmány tőle telhetőleg törekedett a congressus által tervezett nyugdíjintézet életbeléptetését sürgetni. A szabályzat már kidolgozva, az orsz. iroda által a legjobb és legnemesebb szándékkal a mgs. kormány elé terjesztve és ez által megerősítve is lőn. De ezen intézet — mely bizonyára felekezetünk diszére, iskolaügyünk üdvére és a tanítók javára vált volna — legmélyebb fájdalomunkra, a községek közönyösségén hajótörést szenvedett.

A közgyűlés határozata értelmében úgy a vallás- és közoktatási minister ur ő excellenciájához mint a magas képviselőházhoz kérvényt nyújtottunk be, melyben a hazai zsidó tanítók jogainak megóvását kérelmeztük. Ezen kérvényekben a tanítókon elkövetett jogsérelmek számos konkrét eset felsorolásával lettek bebizonyítva.

A közgyűlés határozata folytán 1876. évi november havában a választmány „a magy. izr. orsz. tanító-egylet értesítője“ ezimű havi közlőnyt indította meg, mely a tanítók érdeke mellett mindig férfias nyíltsággal szólalt fel. Ezen lap kiadása bár tetemes anyagi áldozatokba kerül az egyletnek; de azon erkölcsi előnyök, melyek annak kiadásából a tanítóegyletre, illetőleg a tanítói karra háramlanak, összehasonlíthatlanul magasabbra becsülhetők. Az „Értesítő“ a hazai izr. tanítóknak az együvé tartozás tudatát mindinkább ébreszti és máris igen szép számu tagokból álló testület szellemi összekötő kapcsát képezi. Örömmel constatáljuk, hogy lapunk megjelenése óta egyletünk tagjainak száma folyton gyarapodik.

A tkts. izr. orsz. iroda, a községkerületi elnökök gyűlekezete által elaggott tanítók gyámolítására engedélyezett 2000 frtból nyerendő segélyezések végetti folyamodványokat egyletünk választmányához küldötte át véleményezés végett. A választmány a reá bizott ügyben lelkiismerettel járván el, legbensőbb köszönete kifejezése mellett véleményezését a tkts. irodához felterjeszté.

Módosított alapszabályainkat a nmgu. belügyministeriumnak felterjesztettük, honnét jóváhagyással hozzánk vissza is jutottak.

A t. közgyűlés határozata értelmében — bold. Löw Lipót, néhai szegedi főrabbi és egyletünk feledhetlen tiszteletbeli elnöke iránti kegyelet jeléül — egy Löw-alap létesítetett, mely bár — az általán uralkodó mostoha viszonyok következtében — nagy összeg fölött még nem rendelkezik; de Löw neve oly tiszteletteljes emlékezetü mindnyájunk előtt, hogy ezen alap gyarapodását bizton remélhetjük.

A választmány a legutóbbi közgyűlés óta **85** folyamodót segélyezett összesen **1142** frt **90** krral, **27** tanítónak pedig **2435** frtot engedélyezett kölcsönkép; ugyszintén a hazai izr. tanítók érdekeit minden alkalommal erkölcsileg is tőle telhetőleg törekedett megóvni, amennyiben azon kartársak jogait, kik községeik által megrövidítéssel valának fenyegetve, kellő helyen oly hathatósan védte, hogy közbenjárásának legtöbb esetben sikere is volt.

K o h n Salamon ur, a pesti izr. hitközség iskolájának derék igazgatója és egyletünk érdemdús pénztárnoka, nyugalomba helyeztetése alkalmával királyunk ő Felsége által is legfelsőbb kitüntetésben részesült. A pesti nagyérdemű izr. hitközség K o h n ur nyugalmaztatását oly fényes ünnepélylyel ülte meg, hogy az minden tanító kebelét örömmel tölthette el. — F r i e d m a n n Mór főkantor ur, egyletünk volt derék, fáradhatatlan alelnöke 25 évi működésének jubiläuma szintén a képzelhető legnagyobb módon ünnepeltetett. A választmány egyletünk nevében ezen ünnepélyeken kiváló mértékben testületileg vett részt, az ünnepelt érdemdús férfiaknak ez alkalommal, a legőszintébb tisztelet jeléül, emléket nyujtván át.

S t e i n h a r d t Márk ur, a makói izr. hitközség nagyérdemű iskolaigazgatója 25 évi, E i c h b e r g Adolf ur, a n.-kanizsai izr. hitközség érdemdús iskolaigazgatója pedig 40 évi működésének jubiläuma az illető derék községek által szintén nagyszerűen ünnepeltetett. Egyletünk itt is — ha nem is személyesen — de kellő módon részt vett. Főtisztelendő Dr. P h i l i p p s o h n Lajos, b o n n i rabbi ur, a napokban ülte meg 50 évi irói tevékenységének jubiläumát. A választmány az általán nagyrabecsült tudós jubilárt táviratilag üdvözölte az egylet nevében. — Dr. S i n g é r Vilmos ur, sze-

gedi orvos, E l l e n b e r g e r Henrik ur és dr. R e i c h Á r m i n ur, a pesti nagyérdemű izr. hitközség iskolai előjáróságának érdeműs tagjai az iskolaügy és a tanítók érdekei körül oly bokros érdemeket szereztek maguknak, hogy a válszadmány csak kellemes kötelességet vélt teljesíteni, midőn előfordult örvendetes alkalommal ezen férfiak előtt az egylet nevében tisztelgett, legbensőbb üdvözetét fejezvé ki. Ez utóbb nevezett férfiakat, az iskola és a tanítói kar érdekei körül szerzett érdemeik hálás elismerés csekély jeléül — a t. közgyűlés utólagos jóváhagyása reményében — az egylet tiszteletbeli tagjaivá neveztük ki. Ezekkel is, ugy hisszük, csupán a tanítói kar tekintélyének emelése érdekében cselekedtünk.

Időközben tisztségeikről lemondottak: K o h n Salamon pénztárnok, tks. S c h w e i g e r Márton elnök és F r i e d m a n n Mór alelnök urak. Kohn S. ur folytonos gyengélkedéssel, tks. Schweiger M. ur pedig, az izr. orsz. iroda elnöke lévén, ezen két tisztség összeférhetlenségével indokolta visszalépését. Kohn S. ur S c h w a r z Mór tanár ur által lett ideiglenesen helyettesítve. Tks. Schweiger Márton és Friedmann Mór urak helyettesítését — minthogy ezek visszalépése majdnem közvetlen a közgyűlés megtartása előtt történt — a választmány fölöslegesnek tartván, S e l i g m a n Eleázár alelnök urat bizta meg az elnöki teendők végzésével. A választmány ezen leköszönéseket legmélyebb sajnálattal vette tudomásul és igtatta a jegyzőkönyvbe, fentartván magának, ezekről a t. közgyűlésnek jelentést tenni; és meg vagyunk győződve, miszerint a t. közgyűlés a választmánynak e visszalépések fölött ki nyilatkoztatott őszinte sajnálkozását teljesen magáévá teszi.

El nem mulaszthatjuk ez alkalommal a fővárosi sajtó tek. szerkesztősegeinek, valamint a pesti tkst izr. hitközség nagyérdemű előjáróságának legforróbb hálánkat kifejezni azon nemes jóakaraturért, melyet egyletünk irányában minden alkalommal tanusítani kegyeskednek,

Egyletünk tagjainak száma a legutóbbi közgyűlés óta **89** rendes és **9** pártoló taggal gyarapodott.

És most szomorú kötelességet teljesítünk, midőn névszerint felsoroljuk azon szeretett tagtársainkat, kiket a kérlelhetlen halál áldásdus tevékenységük köréből kiragadott.

A legutóbbi közgyűlés óta ugyanis elhunytak: Cohn Albert Párisban, egyletünk alapító és tiszteletbeli tagja; dr. W i t t e l s h ö f e r Adolf, tanintézettulajdonos és választmányunk egyik legbuzgóbb tagja; továbbá K o h n Bernát pécsi, H e r z Jakab budapesti és P i c k Lipót pozsonyi tanító. Béke lengjen mindnyájuk porai fölött, emléküik áldva maradjon közöttünk!

A f. évi pénzügyi kimutatás, mely a választmány által már is alaposan megvizsgáltatott, de egy a közgyűlés részéről kiküldendő bizottság által még fölülvizsgálandó, a következő:

Bevételek . . . . .	2048 frt 42 kr.
Kiadások . . . . .	1883 frt 45 „
Maradék . . . . .	164 frt 97 kr.
Az egylet jelenlegi vagyona . . . . .	11,161 frt 86 kr.
Vagyongyarapodás . . . . .	244 frt 96 kr.

Az alapszabályok 18. §-a értelmében bátrak leszünk érdemes férfiakat, tiszteletbeli tagokká való megválasztatás végett, a t. közgyűlésnek ajánlani.

Lejárván azon időszak, melynek tartamára az egyleti képviselőség megválasztatni szerencsés volt, kötelességének tartja az elnökség és a választmány, tisztségét a t. közgyűlés kezébe visszaadni, legforróbb köszönetét kifejezve a helé helyezett szives bizalomért.

És most, t. kartársak, tanácskozzunk szent ügyünk érdekében szeretettel, hivatásunkhoz illő komolysággal, őszinteséggel és méltósággal. Egyesüljünk és tartsunk össze, mert csakis a z e g y e t é r t é s b e n r e j l i k a z

\*

erő. Egyesült erővel kivívjuk utóvégre a magyarhoni összes zsidótanítók számára mindazt, a mit mint népnevelők egy szabad, művelt államban joggal követelhetnek.

S míg ezen jogos reményünk teljesülésbe nem megy, addig is legyen a mi jelszavunk: **M i n d n y á j a n e g y é r t, é s e g y m i n d n y á j á é r t!**

**A központi választmány nevében:**

Seligman Eleázár  
alelnök.

## Döntvények tanítók ügyében,

I. A vallás és közoktatási magy. kir. minister 1877. évi szeptember 8. 22,369 sz. a. kelt Baranya megye közigazgatási bizottságához menesztett rendeletének mása:

„Az orsz. izr. iroda elnöke Schlesinger Simon siklói izr. tanítónak elmozdittatása miatt fenforgó panaszügyében f. évi augusztus 31-én 4376. sz. a. hozzám tett felterjesztésével jelenti, hogy a X. izr. községker. elnöke a siklói izr. hitközséget utasította, miszerint tekintve, hogy Schlesinger Simon felmondása nem a congressusi iskolai szabályzat 24. §-ában foglalt intézkedés szemmeltartása mellett történt meg, a felmondás jóvá nem hagyható, s ennél fogva nevezett tanítót tovább is megtartani s díjazni kötelező, míg a hitközség netán alapos panasz esetében panaszlevelét be nem mutatja, és ez érdemben a ker. bíróság határozni nem fog.

Miután nevezett iroda elnöke a hitközség vonakodása esetére ezt a felekezeti hatóság intézkedésének megtartására nem szoríthatja, felhívom a megye közigazgatási bizottságát, hogy Schlesinger Simont, a siklói izr. hitközségnél elfoglalt tanítói állomásában védje meg, és illetőleg a felekezeti hatóság intézkedésének szerezzen érvényt.“

Egy siófoki tanító ügyében hason rendelet ment Veszprém megye közigazgatási bizottságához.

II. **Másolat.** Nyitramegye közigazgatási bizottságának 1877. évi június hó 12-én tartott ülésében. 755 t. ü./838 k. b. Libertiny Gusztáv megyei tanfelügyelő 760. sz. a. előterjeszti Spitzer J. L. galgóci izraelita tanítónak azon folyamodványát, a melyben állomásának a hitközség által tett felmondása ellen felebbez. **Határozat:** Spitzer J. L. a galgóci auth. orth. izr. hitközség iskolájában alkalmazott néptanítónak a megyei tanfelügyelőhöz beterjesztett ama folyamodványára, a melyben az tanítói állomásának az izraelita hitközségi előjáróság által tett felmondása ellen felebbez; hivatkozással az izraelita néptanítók jogviszonyát rendező múlt év november 6-án 63. számú itteni határozatra, utasíttatik tek. uraságod, miszerint a galgóci auth. orth. izraelita előjáróságának szigoruan hagyja meg, hogy azon esetben, ha a tanító az 1868. évi XXXVIII. t.-cz. 138. §-ában elősorolt és a tanítói hivatalról elmozdittatást maga után vonó valamelyik büntény elkövetése által magát a tanítói pályára érdemlenné tette volna, ugy annak ideiglenes felfüggesztése, pénzbeli birságotlása vagy esetleg végleges elmozdítása a szabályszerű vizsgálat keresztülvézetése és megtörténte után esz közölhető. Ha azonban a tanító az idézett törvényszakaszban nevezett büncselekményekben nem részes, és a mi valószínű csakis egyes hitközségi tagok szeszélyének áldozata, vagy hivatkozással a közigazgatási bizottságok számára kiadott ministeri rendelet 15. §-a és a megyei tanfelügyelő által ez év május hó 21-én 652. sz. a. tekintetes uraságodhoz ez ügyben

már is intézett megkeresésére Spitzer J. L. néptanítót állomásába azonnal vissza helyezni és minden netán előfordulható bárminemű bántalmazások ellen megvédeni tek. uraságodnak kötelességévé tétetik.

Meghagyatik egyuttal tekintetes uraságodnak, felelősség terhe alatt felügyelni arra, hogy a hatósági rendeletek pontos végrehajtása körül szükség esetében a legnagyobb szigor alkalmaztassék; és épen azért meggyőződést szerez magának arról, hogy mely oknál fogva foglalt el az illető hitközségi előjáróság a hatósági rendeletekkel szemben oly m a k a c s álláspontot és tekintetbe sem véve a törvény s az idézett itteni rendelet, végre a megyei tanfelügyelőnek ez ügyben tek. uraságodhoz intézett megkeresését, a panaszt tevő tanítót állomásáról minden törvény alap nélkül mégis felfüggesztesse.

Az ez ügyben tett intézkedései és eljárásának eredményéről a jövő ülésig kimerítő és részletes jelentése elváratik. Nyitra megye főispánya mint a közig. bizottság elnöke. Frideczky Timót s. k.

(A határozat felzetén) 855/77. T. cz. Spitzer J. L. tanító urnak helyben. Tudomás és mihez tartás végett kiadatik. Galgóc 1877. junius 30-án. Tersztyánszky Dénes s. k. szolgabíró.

## Őszinte szózat az „Eötvös-alap“ ügyében.

Tisztelt Ügytársak! Amidőn szeretett hazánk szép fővárosában szivből fakadó „istenhozottal“ üdvözlünk titeket, örvendvén a viszontlátásnak, előtérbe nyomúl előttünk az a szent cél, ami benneteket körünkbe gyűjtött. Eljöttetek, hogy komolyan, higgadtan tanácskozzatok sorsotok, jövőtök felett, hogy a csak alig néhány évvel ezelőtt még ingatag állástoknak már-már megvetett alapját *megingathatlanul szilárd* alapra fektessétek.

Reménynyel eltelve, biztok tanácskozmányaitok eredményeiben. S e bizalmatok jogosult is, mert a hol ily tekintélyes számban vagytok együtt, *egyvetértésben*, ott a közös cél elérésének sikere bizonyos, elmaradhatlan! Itt vagytok tapasztalataitokat előadandók, gondolataitokat, véleményeiteket azon magasztos ügyet illetőleg, melyet képviseltek, kicserélendők, hogy ily módon oly megállapodásra jussatok, melyek mindinkább közel hoznak benneteket *az eszményhez!*

Az egész ország szeme reátok van irányozva, e drága hon határán túl működő kartársak figyelmét is felkeltétek, más felekezetekhez tartozó ügytársaitok is felfogják, tudják és méltányolják törekvésteiteket, ohajtva a kivivandó sikert, szivük rokonérzelmű a tietekkel és ismerve azon erkölcsi erőt, mely ily *egyesületben* honol, meg van győződve arról, hogy utatok nem hiábavaló, fáradozástok és keservesen megvont filléritek mulhatlanul megtermik gyümölcseiket.

Sok, nagy horderejű indítványokkal jöttetek közénk, melyek mindegyike javítást, közeledést czéloz a régohajtott és epedve várt jobb sorsot illetőleg.

Nem kételkedünk a fölött, hogy megengeditek, miszerint az indítványok nagy világában e sorok igénytelen írójáénak is jut még egy kis hely s midőn ezt hiszszük s teszszük, *erősen meg vagyunk győződve arról, hogy a zsidó tanítóság nem késik egy nagy és bölcs államférfiú, egy halhatatlan érdemű, philantropikus minister iránt — kinek érdemeit a kivivott nagy harc részesei, barát és ellenség, versenyt magasztalák, kinek emlékét annyi avatott toll, annyi ihlett szónok ünneplé már, kinek lángoló szive teljes odaadással a népnevelés szent és magasztos ügyén és a néptanítók sorsának javításán lelkesedve csüngött, — hálás elismerését bebizonyítani akkor, midőn erre kínálkozó alkalom nyilik.*

Ez az őszinte bizalom lebeg előttünk, midőn ünnepélyesen felszólítunk mindannyiótokat saját magatok, tanuló gyermekeitek, ez egyedüli kincseitek, biztosítását és jobb sorsát is előmozdítandó, használjátok fel ez időt, és *mondjátok ki az ország szívében, az ország és az egész világ előtt, hogy mindannyian, meleg rokonszenvetek és hálás elismerések bizonyításául, ezt az ünnepélyes alkalmat felhasználva, felkaroljátok az Eötvös-alap-eszméjét, mindannyian tagjaivá válva, magatokéva teszitek az ügyet, saját kebeletekből központi gyűjtő-bizottságot küldötök ki s a vidéken is alakítottok ilyeket.*

Hisz az egész évi járulék oly csekély összeg, — egy forint — melyet még a legszegényebb is *megvonhat* magától. És ha alaposabban vizsgáljuk a „*megvonás*“-nak e módját, úgy találjuk, hogy biz ez nem egyéb, dúsán kamatozó tőkénél. Mily jól esik majd aztán, ha középtanodákban, képezdékben, avagy egyetemünkön tanuló gyermekeitek 100—200 frt ösztöndíjat élvezhetnek e parányi évijárulék alapján! Alig egy éve annak, hogy ez üdvös intézmény fenáll és már ezen rövid idő alatt is egy két — és három száz frtos ösztöndíjt osztott ki, az elsőt egy egyetemen tanuló, az utóbbit két képezdész és egy főgymnasiumi tanulónak, mindannyian tanítók gyermekei, ezenkívül segélyezett egy tanítóözvegyet 100 frttal és egy kisdédnevelő özvegyet 50 frttal. Im, itt az eredmény! Népnevelők! csak rajtatok áll, hogy e nemes intézmény minél nagyobb és szélesebb körben terjedvén, mindig fokozottabban fényes eredményeket mutasson fel.

Az izr. tanítóegylet érdemdús elnöke kezében lerakvák a gyűjtőivek, ne restelje egyikötök se a fáradságot, hisz saját gyermekeitek ügyében teszitek, vegyen mindegyikötök egyet magához, és gyűjtsön buzgón, s hozzá méltón! Ne riadjatok vissza a fáradság nehézségeitől, hisz ti nem koldutok, ti gyűjtötök, nem magatoknak, hanem az intézmény felkarolta gyermekeiteknek! Fogadjátok el a legcsekélyebb adományt is, szem előtt tartva azt a közmondást, hogy sok kicsi sokra megy.

Hiszszük, hogy e szép és üdvös intézmény magva fogékony talajra hullott szíveitekben s nem maradtok hátra a nyitrai, esztergomi, vasmegyei, szepesi stb. egyletek, de még a székesfehérváriak egylete mögött sem, mely utóbbi csak az imént lépett be *száz forintnyi* évi járulékával.

Hosszúra nyulnának s feleslegessé válnának e sorok, ha az egész intézmény keletkezését és mai állását ecsetelni akarnók, megtaláljátok mindezt sok más hasznos tudnivalóval együtt az 1878-ik évre tanférfiak és tanügybarátok számára a központi gyűjtő-bizottság által, ugyancsak az *Eötvös-alap* javára kiadott, és jelenleg már az orsz. izr. tanító-egylet *elnökségénél megszerezhető Eötvös-naptárban.*

Hönigsfeld Adolf.

## Közgyűlés.

**Az 1877-iki évi szeptember hó 25-dikén és 26-dikán tartott közgyűlés sorrendje,** 1. Elnöki megnyitó beszéd; 2. az évi jelentés felolvasása; 3. a vallás és hébertantárgyak oktatása; 4. az izr. tanítók állandósítása; 5. a honi ipar a népiskolában; 6. a congressus által tanítók nyugdíjazására megszavazott évenkénti 5000 forint hová fordítása; 7. a zárszámadások fölülvizsgálása; 8. tiszteletheli tagok megválasztása; 9. tisztújító választás — és 10. a tagok által netalán teendő indítványok.

## Könyvismertetés.

**Életforrás** vagyis M ó z e s i v a l l á s t a n t a n i t ó k é p z d é k é s k ö z é p t a n o d á k f e l s ő b b o s z t á l y a i s z á m á r a. Irta **Deutsch Henrik**, a budapesti kir. izr. országos tanítóképezde igazgatója. 1. és 2. füzet ára 80 kr.

Ezuttal nem mint bíráló (mert a mély tudomány szerzővel szemben nem érzem magamat a bíráló tisztére jogosultnak), hanem „műkedvelői minőségben akaron e czimben megnevezett művet bemutatni.“ — A mi a szóban levő vallásban első tekintetre szembeötlik, az a sajátságos, eredeti modor, melylyel szerző feladatát mindig és mindenütt oly mesterileg megoldja. De ezen eredetiség nemesak egyes parancsok józan és szabadelvű felfogásában és értelmezésében nyilvánul, hanem a tananyag megválasztásában és rendezésében is. Így például „a tudományok művelésé“-nek egész cikket szentel könyvében, olyas valami, mit hiában keresnénk bármely más vallásban. Pedig az ily fejtegetésekre nekünk szükségünk van, mert sajnos, még mindig legio azoknak száma, kik a vallást összeférhetlennek mondják a tudománynyal.

Teljes elismerést és méltánylást érdemel továbbá szerzőnek azon apologetikus iránya, mely ezen művet jellegzi. Ez érdemben nagyon tanulságos látni, miként értelmezi D. ur a szentírás azon helyét, mely az uzsoráról szól. Aki szerzőnek ebbeli érveit elolvassa, lehetetlen arról meg nem győződnie, miszerint azon feltevés, hogy a zsidónak máshitűektől uzsorát venni szabad, nem egyéb gonoszlelkű rágalomnál, melyet elleneink a szentírásra ráfogtak. És mindezt szerző nem valami mesterkéltséggel, nyakatekert okoskodás révén, hanem az illető szó (לַנְכָרִי) betűszerinti értelmével bizonyítja be. — E könyvnek egyik lényeges előnye továbbá abban áll, hogy számos és kimerítő bizonyítékait nem csupán a bibliából, hanem a Talmud, Midras, Maimuni és más jeles tudósaink könyveiből meríti. E mellett a nagyobb részint a r a m é s c h a l d nyelven szerkesztett idézetek mindenütt p o n t o z v a é s h ű magyar fordítással ellátvák, oly körülmény, melyet csak a szakértő tud kellően méltányolni. Nagyon hosszadalmasnak kellene lennem, ha e könyv fényoldalait mind fel akarnám sorolni. Legyen elég felemlítenem, miszerint jelen könyv valóságos kincs-bányája a héber irodalom és tudománynak, és mint ilyen nemesak az e tekintetben szegény hazai, hanem a gazdag német irodalomban is párját ritkítja. — Belső értékét igen csinos kiállítása (Buriánnál) is jelentékenyen emeli.

Führer Ignác.

### HIRDETÉSEK.

CALDERONI és TÁRSA

mű- és tanszer-raktára

2-6

kis hid-utca 3. szám.

### GRIMM és HOROVICZ

könyvkereskedése Budapesten, IV., Ferencziek tere 2. sz. (a hatvani-utcai oldalon.)

Ajánljuk magunkat nevelésügyi és iskolakönyvi szükségleteinek beszerzésére. — Fontos és gondos szolgálatért kezeskedünk

☞ Felhívjuk a tisztelt tanító urakat Budapesten időzésük alkalmával, bennünket látogatásukkal megtisztelni.

**A magyar izr. országos tanító-egylet**

saját kiadása

סדר התפלה לכל השנה  
לילדי ירוון

נערך מאת חברת המורים בארץ הגר.

**I m a k ö n y v**

az izr. iskolai ifjuság számára.

RENDEZTE ÉS KIADTA

a magyar izr. országos tanító-egylet.

*Ára: 45 kr.*

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő árelengedés adatik.

Megrendelhető:

a magyar izr. országos tanító-egylet irodájában,  
sip-utca 11. sz.

Legközelebb megjelenik

**A ZSIDÓ HITOKTATÁS  
VEZÉRFONALA.**

*Kiadja a pesti izr. hitközség.*

I. RÉSZ.

Népiszkolai növendékek számára.

**Ára 36 kr.**

3-4

10-12 iv 8-rét.

☛ Megrendelések 100 példányonként a pesti izr. hitközség központi pénztáránál eszközölhetők. Különben kapható minden könyvkereskedés útján. Száz példányonkénti megrendelés alkalmával megfelelő árelengedés nyújtatik.